Hatalı Girilen Döviz Emri

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	13.01.2025	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/5558	2025/37	TBK 112, TBK 505, HMK 190, HMK 266

ÖZET

Türev işlemler sözleşmesi kapsamında verilen 800.000 GBP alım emri banka çalışanlarınca hatalı parite ile girildi. Yargıtay, talimatsız çekilen tutar ile kâr kaybının banka kayıtları üzerinden ayrı ayrı belirlenmediği ve gerekçe ile hükmün çeliştiği gerekçesiyle kabul kararını bozdu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/doviz-alim-emri-hatali-girilince-zarar-kar-kaybi-2025-37/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2024/5558 E. , 2025/37 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2022/483 Esas, 2024/341 Karar

HÜKÜM : Davanın kabulü

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

KARAR

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Bankayla müvekkili arasında imzalanan "Türev İşlemler Çerçeve Sözleşmesi" hükümlerine istinaden müvekkilince davalı Banka nezdinde açılan hesap çerçevesinde, müvekkilinin 11.06.2010 tarihinde, GBP/USD döviz kurunun 1.4505'e düşmesi halinde 800.000,00 GBP meblağlı döviz alım emrini, davalı banka çalışanlarının kayda 1.4502

olarak girmiş olmaları sebebiyle zararı olduğunu ileri sürerek oluşan 71.578,60 TL zararın tahsilini ve manevi tazminatın davalı Bankadan tahsilini talep etmiş, ıslah dilekçesinde ise müvekkilinin talep ve talimatına aykırı işlem yapıp bu işlem çerçevesinde hesabından çekilen 45.160,00 USD'nin 01.07.2010 tarihli kur karşılığı olan 71.578,00 TL'nin ve 3.200,00 GBP kâr kaybının tahsilini talep etmiş; ıslah dilekçesinden sonra sunduğu 11.03.2013 tarihli dilekçesinde taleplerinin 71.578,60 TL zarar ile 3200 GBP kâr kaybının o tarihteki kur karşılığı olan 9.080,00 TL olduğunu belirtmiş; son bozma ilamımız doğrultusunda sunduğu beyan dilekçesinde ise, müvekkilinin 11.06.2010 günü verdiği talimata göre GBP/USD paritesinin 1,4505 veya daha altına düşmesi halinde 800.000,00 GBP alınması talimatı verdiğini, bu talimatın 14.06.2010 saat 09:00'a kadar geçerli olacağını, talimat verilen miktarın üzerine 0,0003 komisyon ekleneceği bilgisinin müvekkiline verildiğini, buna göre müvekkilinin talimat verdiği fiyatın gerçekleşmesi halinde komisyon dahil müvekkiline 800.000,00 GBP'nin 1,4508 oranı üzerinden alınacağını ve bunun karşılığının da 1.160.640,00 USD olacağını, ancak davalı Banka çalışanlarının talimatı sisteme hataen 1,4502 şeklinde girmeleri nedeniyle talimatın geçerli olduğu sürede kur 1,4504 olarak gerçekleşmesine rağmen alım gerçekleşmediğini ve talimat süresi sonunda müvekkilinin 800.000 GBP'sinin 1,5110 kur üzerinden 1.208.800,00 USD'ye alındığını; bu alım sırasında belirtilen şekilde fazladan 48.160,00 USD ödendiğini; bankanın da bu 48.160,00 USD'yi müvekkilinin herhangi bir talimat veya icazeti olmadan 3.000,00 USD'sini müvekkilinin hesabından aldığını, kalan 45.160,00 USD'sini ise müvekkili hesabında yeterli USD olmadığından TL hesabından 71.578,60 TL satarak temin ettiğini; dava dilekçesindeki 71.578,60 TL'nin izahının bu olduğunu belirtmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının Türev Ürünleri Sözleşmesi imzaladığını, bugüne kadarki türev işlemleri bilgi ve tecrübesi ile her türlü yatırım işleminden maliyet/komisyon alındığını bildiğini, davacı ile uzun süreden beri vadeli işlemler ve spot işlemleri üzerine emir bırakmak suretiyle yatırım işlemleri yapıldığını, dava konusu olayda davacının 11.06.2010 günü GBP/USD paritesinden 800.000,00 GBP alış için 1,4505'ten uluslararası piyasa emri bırakmış olduğunu, bu emrin maliyetinin 1,4508 olacağının kendisine telefon konuşmasında bildirildiğini, ilgili müşteri talimatı doğrultusunda davacının işlem emrinin 14.06.2010 tarihi saat 09:00'a kadar geçerli olmak üzere uluslararası piyasalara iletildiğini, 11.06 2010 tarihinin cuma, 14.06.2010 tarihinin ise pazartesi günü olduğunu, ancak emrin geçerli olduğu tarihler arasında davacının iddiasının aksine en düşük seviye olan 1,4505'ten sınırlı sayıda işlem gerçekleştirildiğini, bu işlemlerin de alış yönünde değil satış yönünde oluştuğunu, davacı adına iletilen emrin ise piyasada karşılık bulmadığını, 11.06.2010 haftası piyasaların dar hacimde olduğunun, bu tür piyasalarda emirlerin gerçekleşmemesine de sıklıkla rastlandığını, ihtilaf konusu işlemlerde bilgi ve tecrübe sahibi olan davacının yargılama konusu işlemin emir bırakma şeklinde olduğunu ve bu tür işlemlerde de sürecin aynı işlediğini ve komisyon oluştuğunu bileceğini, kendisine eksik bilgilendirme yapıldığı iddialarının gerçeği yansıtmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. MAHKEME KARARI

Mahkemece bozma ilamına uyularak alınan bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, çerçeve sözleşme hükümleri doğrultusunda, davalı Bankanın kendisine iletilen talimatlar doğrultusunda hareket etmek zorunda olduğu, bu kapsamda davacının 11.06.2010 tarihinde GBP/USD döviz kurunun gün içerisinde 1.4505'e düşmesi halinde 800.000,00 GBP döviz alınması emrini verdiği, davalı Banka çalışanının ise döviz kurunun 1.4502'ye düşmesi halinde "alım emri" olarak girdiği, bilirkişi raporuna ekli döviz kurları tarifesinde, davacının ordinosundan sonra aynı gün içerisinde döviz kurunun en düşük olarak 1.4505'e düştüğü, ancak davalı Banka çalışanlarının emri 1.4502 olarak bilgisayar sistemine girmiş olması nedeniyle alımın gerçekleşmediği hususunun taraflar arasında ihtilaf konusu olmadığı, bu hususta davalı bankanın kabulü ve dosyada mevcut olan telefon kayıtları bulunduğu, sonuç olarak davalı Bankaca 1.4508 pariteden gerçekleştirilmesi gereken 800.000 GBP satın alma işleminin yapılamadığı ve davacı taraf 800.000,00 GBP'yi 1.160.640 USD ile satın alabilecekken aynı miktardaki GBP'yi 1.164.00 USD ile satın alma durumu ile karşı karşıya bırakılarak 3.360,00 USD karşılığı 2.474,22 GBP kâr kaybına uğradığı, ayrıca davalı bankanın 01.07.2010 tarihinde davacının onayı ve bilgisi olmadan hesabından 45.160,00 USD'nin 1,5850 pariteden TL karşılığı 71.578,60 TL parayı tahsil ettiğinin de banka kayıtları ile sabit görüldüğü, bu bağlamda davalı Bankanın sözleşmeden doğan yükümlülüğünü ihlal etmesi sebebiyle gerçekleşen kâr kaybından sorumlu olduğu, davacının onayı olmadan hesabından tahsil ettiği parayı iade etmesi gerektiği kanaatine varıldığı gerekçesiyle, davanın ıslah edilmiş hali ile kabulüne; 71.578,00 TL'nin 01.07.2010 tarihinden itibaren işleyecek reeskont faizi ile davalıdan alınarak davacıya verilmesine, 9.080,00 TL tutarındaki kâr kaybının ıslah tarihi olan 16.11.2012 tarihinden itibaren işleyecek reeskont faizi ile davalıdan alınarak davacıya verilmesine, davacının manevi tazminat yönünden harcı yatırılarak açılan usulüne uygun bir davası bulunmadığından bu hususta karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş, hüküm davalı vekilince temyiz edilmiştir.

IV. TEMYİZ

A. Dava ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık davacının GBP alış emrinin davalı Banka çalışanlarınca yanlış girilmesi sonucu bir zararının ve kar kaybının oluşup oluşmadığı noktasındadır.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

1. Dosyadaki yazılara, Mahkemece uyulan bozma kararı gereğince hüküm verilmiş olmasına, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davalı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazları yerinde değildir.
2. Dava, davacının davalı bankayla aralarındaki "Türev İşlemler Çerçeve Sözleşmesi" hükümlerine istinaden davacının davalı banka çalışanına 14.06.2010 tarihine kadar geçerli olmak üzere 11.06.2010 tarihinde GBP/USD paritesinin 1.4505'e düşmesi halinde 800.000,00 GBP meblağlı döviz alımına dair verdiği talimatın, Banka çalışanının kayda 1.4502 olarak girilmesi nedeniyle gerçekleştirilememesine bağlı olarak uğranılan 71.578,60 TL zararın ve 3200,00 GBP karşılığı 9.080,00 TL kâr kaybının tahsili istemine ilişkin olup, Mahkemece verilen karar Dairemizin 16.12.2021 tarih, 2020/451 E, 2021/7184 K. sayılı ilamıyla, davalı bankanın pariteyi sisteme hatalı girmesi işlemi sebebiyle davacının ne gibi bir zararın oluştuğunun anlaşılamadığı, zira davacının

1.4505 pariteden döviz alım talimatının gerçekleşmediği sabit ise de, paritenin hatalı girilmesi ile davacının hesabından izinsiz para çekilmesi şeklindeki iddianın ilgisinin belirlenemediği, yine izinsiz para çekilip çekilmediği tespit edilmediği gibi, izinsiz para çekildiği iddiası kabul edilmesine rağmen bu paranın ne için kullanıldığı, bir başka pariteden döviz alımı için kullanılmış ise, bunun karşılığında davacının hesabına bir başka para girişi olup olmadığı, olmuş ise bu durumda davacının ne şekilde zarara uğradığının açıklanmadığı, yine kâr kaybı hesabının da ne şekilde yapıldığının belirli olmayıp, hükme esas alınan bilirkişi raporunun denetime elverişli bulunmadığı; bu itibarla, davacı tarafa talebinin maddi vakıalarla birlikte kalem kalem açıklatılması sonrasında, banka kayıtları üzerinde de inceleme yetkisi verilecek yeni bir bilirkişi heyetinden rapor alınması ve oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken denetime elverişli olmayan bilirkişi raporu esas alınarak karar verilmesinin doğru olmadığı gerekçesiyle temyiz eden davalı yararına bozulmuş; Mahkemece bozma ilamına uyulmasına rağmen gereği tam olarak yerine getirilmemiştir.

Şöyle ki, Mahkemece bozma ilamına uyulduktan sonra, davacı taraftan talebini maddi vakıalarla birlikte kalem kalem açıklaması istenilmişse de, davacı vekili sunduğu 19.12.2022 tarihli dilekçesinde talimatın sisteme hatalı girilmesi neticesinde müvekkilinin talimat süresi sonunda 1.5110 kur üzerinden 800.000,00 GBP alımı için 1.208.800,00 USD ödemek durumunda bırakıldığını, fazladan ödenmek durumunda kalınan 48.160,00 USD'nin müvekkilinin zararı olduğunu, bu bedelin ise 3.000,00 USD'lik kısmının doğrudan müvekkilinin USD hesabından, kalanının ise USD hesabında bakiye olmaması nedeniyle talimat ve onayı olmaksızın TL hesabından 71.578,60 TL çekilerek karşılandığını belirtmiş, kâr kaybının ne surette oluştuğuna ise değinmemiştir. Mahkemece bu açıklama üzerine alınan bilirkişi raporunda ise davacının hesabından çekilen 71.578,60 TL için davacının talimatına rastlanmadığı, 01.07.2010 tarihinde 800.000,00 GBP'nin 1.160.640 USD yerine 1.208.800,00 USD karşılığında alınması nedeniyle aradaki farkın kâr mahrumiyeti olmakla birlikte aynı zamanda davacının zararı da olduğu belirtilmekle yetinilmiş; Mahkemece alınan bilirkişi raporu dahi dikkate alınmaksızın önceki karar aynen tekrar edilerek yukarıda yazılı şekilde karar verilmiştir.

Şu halde Mahkemece, uyulan önceki bozma ilamımızda da belirtildiği üzere, türev işlemler piyasasında uzman bir bilirkişi heyeti eliyle banka kayıtları üzerinde yerinde inceleme yaptırılarak, öncelikle 01.07.2010 tarihinde davacı hesabında 800.000,00 GBP bulunmasının niçin gerekli olduğunun, banka tarafından hesap bakiyesinin neden 01.07.2010 tarihinde 800.000,00 GBP'ye tamamlandığının, taraflar arasında bu durumu gerekli kılan bir ilişkinin bulunup bulunmadığının somut şekilde ortaya konulması; akabinde 11.06.2010 tarihinde verilip 14.06.2010 tarihine kadar geçerli olduğu iddia edilen talimatın, davalı banka çalışanının hatasıyla sisteme yanlış girilmesi üzerine davacının hesabından 01.07.2010 tarihinde talimatı olmaksızın çekildiği anlaşılan 71.578,60 TL ile öncelikle USD daha sonra bu USD ile de GBP alındığı da sabit olduğuna göre davacının varsa zararının ne şekilde oluştuğunun; daha sonra ise anılan talimatın sisteme hatalı şekilde girilmesi nedeniyle davacının varsa bir zararı dışında kâr kaybının bulunup bulunmadığı, bulunuyorsa bu kâr kaybının ne şekilde ortaya çıktığının da bilirkişi heyet raporuyla tespiti ve bu doğrultuda yapılacak inceleme neticesinde hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde eksik incelemeyle karar verilmesi doğru olmamış ve bozmayı gerektirmiştir.

3. Kabule göre de karar gerekçesinde, davacının 800.000,00 GBP'yi davalı banka çalışanın talimatı hatalı girmesi nedeniyle 1.160.640,00 USD yerine 1.164.000,00 USD ile satın alma durumuyla karşı karşıya bırakılarak 3.360,00 USD karşılığı 2.474,22 GBP kâr kaybına uğradığı belirtilmiş olmasına rağmen, hükümde davacı yanın ıslah dilekçesinde kar kaybı olarak belirttiği 3200,00 GBP'nin karşılığı olarak talep ettiği 9.080,00 TL'ye hükmedilmesi de doğru olmamış ve bozmayı gerektirmiştir.

V.SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin diğer temyiz itirazlarının REDDİNE, (2) ve (3) numaralı bentler uyarınca Mahkeme kararının BOZULMASINA, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalıya iadesine, 13.01.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.